

Kaapelia, elämää ja ihmisiä

Suomalainen kaapeliteollisuus täyttää tänä vuonna 90 vuotta. Kaapeli on ollut mukana koko itsenäisen Suomen kehityksessä - kaikissa sen vaiheissa aina raskaan perusteollisuuden synnystä koko maan sähköistämiseen. Kaapeli on ollut pääosassa, kun puhelinyhteydet ovat saapuneet kaikkien ulottuville. Puhumattakaan nykyisestä langattomasta informaatioajasta - tai siis miten niin langattomasta ?

Vielä muistamme ihmisiä, joiden nuoruudessa ei ollut edes sähköä, puhumattakaan sähkön mukanaan tuomista mukavuuksista. Ilman kaapelia me suomalaiset istuisimme edelleen päreen valossa tai parhaassa tapauksessa kaupunkien kaasulamppujen alla. Höyrykoneet puhisisivat tehtaissa ja viestit kulkisivat hevoslähettien vieminä.

Suomalaiset olivat ensimmäisten joukossa ottamassa sähköä käyttöön heti sen keksimisen jälkeen 1800-luvun lopulla. Suomeen telefooni tuli jo 1883, sähkökoneiden valmistus käynnistyi Varkaudessa 1887 ja Tammerkosken voimala valmistui 1891. Tarvetta kotimaisen kaapeliteollisuuden syntyyn siis oli jo vuosisadan vaihteessa.

Vuonna 1912 päättivät rakennusmestari C. G. Snabb, rautatieverkon esimies J. E. Lundström ja insinööri Arvid Konstantin Wikström perustaa Helsinkiin Suomen Punomotehdas Osakeyhtiön valmistamaan kaapelia. Keisarillisen Suomen senaatti myönsi perustamisluvan Hernesaarenkadun sadan neliön tehtaalle. Tehdas tuotti niin sähkö-, lennätin- kuin telefoonikaapeleita. Tehtaan ensimmäinen kauppa oli arvoltaan 65 markkaa ja 75 penniä. Sillä toimitettiin Hangon kaupungin sähkölaitokselle 300 metriä kaapelia.

Suomen itsenäistyessä yhtiön nimi muutettiin Suomen Kaapelitehtaaksi. Tuolloin tehtaassa työskenteli jo 12 henkilöä ja konttorissa 5. Auto oli yhteinen Savuke Oy:n kanssa, mutta Pia-niminen hevonen oli oma.

Sotakorvauksista kohti mukavuuksia

Maata rakennettiin, tehdas laajeni ja ylitöitä tehtiin pulakaudesta huolimatta. Juuri ennen sotaa 1937 Kaapelitehtaan johtajaksi tuli sisupussi Verner Weckman, joka oli paininut Olympialaisten kultamitalin sekä Ateenassa 1906 että Lontoossa neljä vuotta myöhemmin. Pursimiehen tehtaan laajennus valmistui, tilaa vuokrattiin Hernesaaresta ja pian aloitettiin uuden Salmisaaren kaapelitehtaan rakennustyöt.

Sodan jälkeen Kaapelitehtaan osaksi tuli 6 % sotakorvausten kokonaismäärästä. Tehdas suoriutui velvollisuudestaan nopeasti ja osallistui myös muiden sotakorvaustuotteiden kuten laivojen kaapelointeihin. Suomi oli nousemassa todelliseksi teollisuusvaltioksi, mutta vielä 1945 oli maaseudun asunnoista vain puolet sähköistetty ja puhelinlinjojakin hoitivat sentraalisantrat.

Samana vuonna, kun Kekkonen valittiin presidentiksi, Unkarissa kansannousu, Suezilla kriisi ja Suomessa yleislakko, tuli Suomen Kaapelitehtaan johtoon Björn "Nalle"

Westerlund. Tehtaalla aloitettiin kondensaattoreiden ja kaapelikoneiden valmistus ja pian alkoi kansainvälistyminen perustamalla tytäryhtiöt Egyptiin ja Turkkiin.

Rautateiden sähköistäminen, television yleistyminen, kaapeli-tv-verkkojen rakentaminen, uudet voimalaitokset, asuntojen sähkölämmitys ja matkapuhelinten yleistyminen vain kasvattivat kaapeleiden tarvetta.

60-luvun lopulla Suomen Kaapelitehdas yhdistyi Suomen Kumitehtaan ja metsäteollisuusyhtiö Nokian kanssa synnyttääkseen myöhemmin jälleen erillisiä yhtiöitä. Tunnetuin niistä on varmasti Kaapelin elektroniikkaosastosta kasvanut Nokia.

Alkuperäinen kaapeliyhtiö on sittemmin saanut nimen NK Cables. Se toimii nykyisin osana kansainvälistä kaapeliyhtiötä Drakaa vieden suomalaista osaamista ja tuotteita myös maailmanmarkkinoille. Ja lisää on luvassa, sillä Suomessa kehitetyillä innovaatioilla ja kaapeliosaamisella tulee olemaan aina kysyntää.

Keksinnöillä maailmanluokan menestystä

Matkan varrelle mahtuu merkittäviä kaapelikeksintöjä. Yksi niistä oli valokaapelien yhdistäminen voimalinjojen yläosassa kulkeviin ukkosköysiin. Tiedonsiirtoyhteys oli ensin voimayhtiöiden ja Puolustusvoimien käytössä, mutta tehokas yhteys on nykyisin kaikkien ulottuvilla. Tästä ns. valokuitu-ukkosköydestä on tullut menestyvä vientituote.

Toinen esimerkki suomalaisesta maailmanluokan menestystuotteesta ovat langattoman tiedonsiirron vaatimat rf-kaapelit, joita käytetään matkapuhelinverkoissa. Niiden valmistajana NK Cables on maailman kärkiyritysten joukossa.

Mitä pitemmälle langattoman viestinnän ja langattomien verkkojen ja älytalojen maailma kehittyy, sitä enemmän tarvitaan tietoliikenne- ja sähkökaapelointia. Ovathan kännykkäpuhelutkin langattomia vain lähimmälle tukiasemalle asti.

Lähde:

Antero Pailinna:

Kaapelia, elämää ja ihmisiä

Johdin 1/2002

Teksti ja lähettäjä:

Kari Heikkilä

Eera Finland Oy

Lisätietoja:

Eeva Aunesluoma

NK Cables Oy

puh. 010 566 3323